

DFRnytt

Nyhetsbrev från Dalarnas forskningsråd nr 2 • oktober 2009 • årgång 24

FOKUS PÅ UNGA I NYTT PROJEKT

Hur är det att vara ung i Älvdalen, Rättvik, Falun och Säter? Den frågan står i centrum för ett nytt projekt. I samtliga fyra kommuner får högstadie- och gymnasieungdomar under hösten svara på Ungdomsstyrelsens Lupp-enkät. Svaren kommer sedan att bearbetas och analyseras av forskare på DFR i samarbete med kommunernas ungdomsamordnare/ungdomskonsulenter.

Lupp står för Lokal uppföljning av ungdomspolitiken. Enkäten, som utvecklats av Ungdomsstyrelsen i samarbete med kommuner och forskare, omfattar frågor på en rad områden: skola, fritid, arbete, politik, hälsa, trygghet och framtid. Många kommuner har i Lupp-enkäten funnit ett användbart redskap för att arbeta med ungdomsfrågor i den egna kommunen. Genom att upprepa undersökningen kontinuerligt blir det möjligt att följa utvecklingen i den egna kommunen och se utfallet av de insatser som görs.

De kommuner som väljer att genomföra Lupp ansvarar själva för databearbetning och analys av det insamlade materialet. Kommunen kan välja att utföra arbetet internt, att samarbeta med forskare eller välja en kombinationslösning. Ett problem är ofta att det blir för kostsamt att leja ut bearbetning och analys samtidigt som kvaliteten på analysen blir låg om arbetet görs av lekmän. Den modell som DFR nu prövar, att bearbeta och analysera enkäter från flera kommuner samtidigt, håller nere kostnaderna samtidigt som den också öppnar möjligheter för en bredare kunskapsuppbyggnad och användning av resultaten. I det avseendet syftar projektet också till metodutveckling.

Projektet avslutas i mars 2010.

Upplysningar: Helena Kåks, DFR,
023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se
Johanna Jansson, DFR, 023-70 91 90,
Johanna.jansson@dfr.se

FOTO PERKÅKS

Fyra kommuner samarbetar i ett projekt kring unga.

UNGA POLITIKERS AVHOPP: PERSONLIGT OCH POLITISKT

Dalarnas forskningsråd har på uppdrag av Region Dalarna genomfört en studie där unga avhoppade politiker i Dalarna (18–35 år) har intervjuats.

Skälen till att unga politiker lämnar sina uppdrag kan delas in i två huvudgrupper, personliga respektive politiska skäl. De främsta skälen till att unga slutar som politiker är att de flyttat för studier eller arbete. En fjärdedel, och då något fler kvinnor än män, har svarat att tidsbrist ligger bakom avhoppet. Det gäller särskilt de "äldre" bland intervjupersonerna, vilka befinner sig i en livsfas då arbete och familj kräver mycket engagemang. Bara omkring tretton procent hänvisar till brister i politiken som främsta anledning till avhoppet. Missnöjet med politiken handlar då både om innehåll och arbetsformer.

Tydligt är dock att de olika typerna av skäl för avhopp ofta är invävd i varandra. Många av dem som avgått av det personliga skälet flyttning är samtidigt kritiska till den kommunala politiken och formerna för den. Men trots att så många av de avhoppade unga politikerna har negativa erfarenheter så är det väldigt många som kan tänka sig att så småningom komma tillbaka till politiken.

Rapporten finns att hämta på www.dfr.se/publicerat.

Upplysningar: Linnéa Hassis, DFR,
023-70 91 77, linnea.hassis@dfr.se
Helena Kåks, DFR, 023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se

Kunskap och handling hand i hand

REFLEXION

DALARNA KAN VARA STOLT över sitt forskningsråd. Dalarnas forskningsråd engageras av många intressenter inom och utanför länet. Det beror naturligtvis på att där finns kunnig och kompetent personal. Det är för mig självklart att utveckling och förändringsarbete behöver ske kontinuerligt inom den offentliga sektorn. Att då ha möjlighet att koppla förbättringsarbetet till en forskningsinsats höjer kvaliteten avsevärt. Dalarnas forskningsråd ger här ett värdefullt stöd.

Forskningsrådets verksamhet är bred. Rådet hanterar allt från disciplinbunden forskning, utrednings- och utvecklingsarbete till utvärderingar. Detta har inte minst Dalarnas kommuner glädje av inom t. ex. äldrevården, regional utveckling m.m. Genom nyanställningar har också starkare koppling skett mot Högskolan i Dalarna.

Många projekt finansieras genom anslag från centrala forskningsråd, forskningsfonder, statliga myndigheter samt från kommuner och landsting. Landstinget ger som stiftelseägare ett grundstöd.

Många intressanta projekt genomförs, bara några exempel som nämndes vid senaste styrelsemötet:

- De 600 stegen; rör ett kulturprojekt som kopplar ihop Dalarnas museum och Falu gruva
- Landskapsbedömning av Siljansområdet för vindkraft
- Barn i familjer där missbruk förekommer

Dalarnas forskningsråd ger här ett värdefullt stöd.

UNDER HÖSTEN arrangerade Dalarnas forskningsråd tillsammans med motsvarande FoU-enheter i Gävleborg och Uppsala en rikskonferens, FoU och välfärden – Hur gör man? Och bättre! i Falun.

När konferensen inleddes talade ordföranden för Region Dalarna, Anders Ahlgren, om vikten av att i allt framtidsarbete arbeta med forskning och utveckling. Han belyste särskilt Dalarnas förutsättningar. Han gav en exposé över alla de möjligheter som finns i Dalarna, allt från det starka varumärket till en stark besöksnäring och en industri i utveckling. Han tog även upp befolkningsutvecklingen som är positiv. Minskningen fortsätter inte. Inflyttningen har varit sådan på senare tid att siffrorna på befolkningen kunnat upprätthållas trots ett lägre födelsetal i förhållande till dödstalen.

DÄREFTER TALADE Joakim Palme, chef för Institutet för framtidsstudier. Hans tema var ”Välfärd i perspektiv av finanskris och globalisering”. Institutet för framtidsstudier beaktar de väntade förändringarna som är väl kända, t.ex. befolkningsutvecklingen. Detta skall sedan pareras mot förmodade och oväntade händelser i framtiden. Dit hör pandemisk, klimatförändringar, global finanskris m.m.

Det faktum att det i Sverige och Europa kommer att bli procentuellt betydligt fler personer 65 år och äldre i förhållande till dem som är i arbetsför ålder kommer att påverka skattebasen. Palme framhöll vikten av att parera för den befolkningsutvecklingen genom olika åtgärder; ökat födelsetal, ökad invandring och då kanske från icke europeiska länder där befolkningspyramiderna ser annorlunda ut. Barnomsorg, äldreomsorg, försäkringsregler måste anpassas till de nya situationerna. En av de viktigaste faktorerna är skattebasens volym. Det är trots allt skattebasen som utgör möjligheterna för välfärden inom sjukvård, social omsorg osv. Joakim Palme föredrog sedan den utredning (statlig) som genomförts om välfärdens utveckling på 1990-talet. Han slutade med att ge input från den globala situationen och hur vi allt mer är beroende av varandra och av utvecklingen i världen i stort.

Ulf Hällmarker, landstingsdirektör Dalarna

FOTO: GÖSTA ANDERSSON

LANDSBYGDSERVICE SOM TILLVÄXTFAKTOR

TECNING: LISA GUNNARSSON

Servicens tillgänglighet för särskilda grupper som äldre och funktionshindrade är särskilt viktig i arbetet med regionala serviceprogram.

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att ta fram regionala serviceprogram för åren 2010–2013, program som ska bidra till att medborgare och företag på landsbygden får bra tillgång till kommersiell och offentlig service.

I Dalarna finns ett brett och väl inarbetat partnerskap kring dessa frågor. Dalarnas forskningsråd har på olika sätt deltagit i partnerskapets arbete och har nu fått uppdraget att ta fram den nulägesanalys som planen ska utgå från. Liknande arbeten har gjorts tidigare, men en viktig nyhet den här gången är att servicen ska ses som en tillväxtfaktor, inte bara som en välfärdsfaktor. Dessutom ska drivmedelsförsörjningen och tillgängligheten för särskilda grupper som äldre och funktionshindrade uppmärksammas särskilt.

Med ett tillväxtperspektiv kommer servicens betydelse som näringsgren, som värdeskapare, kund och arbetsgivare mer i fokus, utöver de tjänster som levereras. Tillvaron på landsbygden, för människor och företag, är ofta beroende av en kombination av olika möjligheter när det gäller både försörjning och service. Det är på många sätt en styrka, men i takt med en utglesning av befolkning och verksamheter ökar också sårbarheten – om en resurs försvinner kan många andra funktioner påverkas.

Omvänt gäller det att identifiera insatser som kan vända en nedåtgående spiral och förstärka de samlade levnadsmöjligheterna. En fungerande service kan ses som en del av en nödvändig infrastruktur – men hur den ska fungera behöver hela tiden diskuteras, inte minst i ljuset av den IT-utveckling som sker.

DFR:s arbete med analysen ska vara klart i början av november för att serviceprogrammet i sin helhet ska kunna vara färdigt till årsskiftet.

Upplysningar: Sven Lagerström, DFR, 023-70 91 78, sven.lagerstrom@dfr.se
Johanna Jansson, DFR, 023-70 91 90, johanna.jansson@dfr.se

I KANTEN

23 september genomförde Region Dalarna en ringstuga där länets ledande politiker ringde upp unga människor som de fått tips på ville flytta till eller var på väg att lämna Dalarna. Syftet med samtalen var att förmedla att politikerna tycker att de unga är viktiga för länets framtid. Evenemanget bestod av två delar; en där deltagarna fick en bild av hur ungas situation ser ut idag och en där de ringde de unga. **Peter Möller** ingick i den första delen där han gav en bild av unga vuxnas roll i Dalarnas utveckling.

Helena Kåks

- höll i maj tillsammans med Anna Götlind, professor i historia vid Högskolan Dalarna, i en temadag för anställda vid arkiv, bibliotek och museer (ABM) i Sundsvall. Temat var mikrohistoria. Helena och Anna medverkade i oktober vid en större ABM-konferens i Härnösand.
- föreläste i september vid Region Dalarnas seminarier om regional utveckling. Seminarieriet pågår under hela 2009 och fungerar som vidareutbildning för tjänstemän i kommunerna. Rubriken för Helenas föreläsning var Om platsens attraktivitet och människors livsval.
- föreläste i september för studie- och yrkesvägledare i Stockholmsregionen. Temat var Konsten att välja sitt eget liv. Föreläsningen ägde rum inom ramen för fortbildningssatsningen Vägledarkalendariet.
- är en av författarna till en ny lärobok, *Ungdomskulturer*, utgiven av Gleerups förlag. I boken presenteras aktuell svensk ungdomskulturforskning. Författarna beskriver den vetenskapliga utvecklingen inom fältet ungas identitetsarbete och vuxenblivande, samtidigt som läsaren får en inblick i unga människors liv. Redaktör är sociologen Simon Lindgren, Umeå universitet.

Det nationella nätverket Doing Rural: Youth Research and Development (tidigare kallat Nätverket forskare och praktiker för unga i den regionala utvecklingen) hade i september ett två dagar långt möte vid DFR i Falun. Nätverket kom till hösten 2007 på initiativ av **Peter Möller**, DFR, och har sedan dess arbetat intensivt med frågor som rör unga och regional utveckling. Nätverksarbetet finansieras t o m 2009 av Ungdomsstyrelsen. Förhoppningen är att arbetet ska kunna fortsätta även efter årsskiftet.

Johan Kostela

- har presenterat resultaten av Region Dalarnas livsmiljöenkät för Region Dalarnas direktion vid två tillfällen samt på en kurs om Regional utveckling.
- har presenterat en utvärdering av Bollnäs kommun på konferensen "Forskare möter praktiker" i Bollnäs.

Thomas Tydén

- har föreläst om "Tankar kring framgångsrik samverkan mellan forskare och praktiker" på konferensen "Modellområde för barn och ungas psykiska hälsa" arrangerat av Sverige Kommuner och Landsting i Stockholm den 4 maj 2009.
- har föreläst om vuxenlärande för Försäkringskassans utvecklingsgrupp i Stockholm den 25 maj 2009.
- har föreläst om folkbildningens roll för regional utveckling på seminarium arrangerat av Folkbildningsrådet under Almedalsveckan i Visby den 30 juni 2009.
- har varit moderator för konferensen FoU Välfärds årskonferens i Falun den 26-26 augusti 2009.
- har hållit föreläsningen "Från praktik till kunskap i kommunerna" vid en nätverksträff för kommunala folkhälsostategier i regi av Sveriges Kommuner och Landsting i Stockholm den 1 September 2009.
- har varit moderator för seminarium med Faluns temagrupp för Regional samverkan och kommunikationer, Falun den 8 september 2009.
- har föreläst i Stockholm den 14 september 2009 om folkhälsoinventering för representanter för de samhällsmedicinska enheterna i Uppsala/Örebro sjukvårdsregioner.
- har varit moderator för halvdagsseminarium om Malungs översiktsplanering för kommunens arbetsutskott och kommunens tjänstemannaledning i Malung den 24 mars 2009.
- har föreläst om "Att bygga för samverkan" vid årskonferens för Regionalt Pedagogiskt Kunskapscentrum vid Uppsala universitet den 25 september 2009 i Knivsta.

Lena Dahlberg har publicerat ett kapitel om den engelska äldreomsorgen i Socialstyrelsens nyutkomna rapport Nationell uppföljning av äldreomsorg i Danmark, Norge, England och Kanada.

Lena Dahlberg och **Kevin McKee** har deltagit vid 19th IAGG World Congress of Gerontology and Geriatrics i Paris 5-9 juli 2009. Lenas presentation rörde Older people's perspectives on the causes of social exclusion, medan Kevin presenterade ett paper, Posttraumatic Stress Disorder (PTSD) in older people after a fall, och var medförfattare till tre posterpresentationer.

Kevin McKee

- har presenterat ett paper, Causal attributions following a fall and health outcomes at 6 months post-fall, vid European Health Psychology Society's konferens i Pisa i september 2009.
- har arrangerat 2009 års konferens för British Psychological Society's Social Psychology Section. Den hölls i Sheffield 15-17 september och hade närmare 200 deltagare.
- har publicerat artiklar i följande tidskrifter: International Journal of Geriatric Psychiatry, BMC Public Health och Aging and Mental Health.

UTVÄRDERING AV STÖD TILL PERSONER SOM VARSLATS

Dalarnas forskningsråd har fått i uppdrag att utvärdera projektet Bergslagsresurs.nu. Bergslagsresurs.nu är ett projekt som drivs av Rörlighet i Bergslagen AB med hjälp av medel från Europeiska socialfonden. Projektet pågår under ett år med start i juni 2009 och syftar till att med kompetensutvecklingsinsatser bemöta kartlagd varselproblematik hos företag som är anslutna till en arbetsgivarring i framförallt Ludvika och Smedjebacken.

I praktiken betyder det att anställda som är varslade eller riskerar att bli varslade erbjuds stöd i att utveckla den praktiska kompetensen i arbetet för att hitta ett nytt arbete eller öka sina möjligheter att behålla det gamla arbetet. Det innebär också att ge stöd till och utveckla kompetensen hos arbetsgivare att hantera en varselproblematik så bra som möjligt. Utvärderingen ska visa om projektet genomförs på det sätt som det beskrivits i ansökan och om det ger de resultat som avsetts.

Upplysningar:

Jenny Lyxell, Bergslagsresurs.nu, Jenny.lyxell@rorlighet.se, 070-23 04 504

Linnéa Hassis, DFR/IFO, linnea.hassis@dfr.se, 023-70 91 77

INTERNATIONELL KARTLÄGGNING AV EVIDENSBASERAD SOCIALTJÄNST

Utifrån huvudförslagen i betänkandet *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten* (SOU 2008:18) har Regeringskansliet inlett ett samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting i samråd med Socialstyrelsen. Målet med arbetet under 2009 är att utarbeta förslag till en plattform för samordnade och långsiktiga insatser till stöd för en evidensbaserad praktik i hela socialtjänsten. Som stöd för detta arbete kommer det genomföras ett antal kartläggningar och andra aktiviteter – alla med syftet att stärka förutsättningarna för en evidensbaserad praktik. En sådan kartläggning ska även att studera hur andra länder arbetar med kunskapsutveckling, utvärdering och implementering på lokal/regional nivå samt hur sådan verksamhet finansieras.

Dalarnas forskningsråd kommer på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting att genomföra en sådan internationell kartläggning för Finland, Norge, Danmark, England samt Kanada. Arbetet genomförs under hösten 2009 med avrapportering före årsskiftet.

Upplysningar: Thomas Tydén, DFR, 023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se

ANHÖRIGSTÖDET I DALARNA: POLITISK FÖRANKRING OCH SAMVERKAN

ÄldreForum har fått i uppdrag av Länsstyrelsen Dalarna att undersöka anhörigstödet i Dalarna när det gäller (1) politisk förankring och ambitionsnivå i kommunerna, (2) samverkan mellan olika kommuner och (3) samverkan mellan kommuner och andra intressenter, framför allt landstinget. Undersökningen genomförs genom intervjuer med ordförandena i samtliga dalakommuners social/omsorgsnämnder och med fyra–fem representanter för landstinget. Dessutom görs gruppintervjuer med kommunernas anhörigsamordnare eller personer med liknande funktioner.

Resultatet kommer att redovisas på en länskonferens som anordnas av Länsstyrelsen den 17 november 2009.

Upplysningar: Sara Wolff, DFR/ÄF, 023-70 91 87, sara.wolff@dfr.se

TEORI, HJÄLPMEDEL OCH TEKNIK FÖR ATT UNDERLÄTTA FÖR ÄLDRE MED INKONTINENS

TACT3 är ett tvärvetenskapligt samarbetsprojekt som leds av Brunel University med partners från University of Sheffield, University of Manchester, The BioMed Centre, Royal College of Art, och University of the West of England. Det består av fyra större delstudier. ÄldreForum deltar i en delstudie som syftar till att jämföra specialistvård med generell vård av äldre med inkontinens vad gäller patienternas hälsa samt behandlingens kostnadseffektivitet. Detta studeras dels med hjälp av strukturerade intervjuer med äldre patienter och deras anhöriga, dels telefonintervjuer med sjukvårds-/omsorgschefer med ansvar för inkontinensvård.

Projektet finansieras av forskningsprogrammet New Dynamics of Ageing (administrerat av det engelska forskningsrådet Economic and Social Research Council). Vid ÄldreForum medverkar Kevin McKee och Lena Dahlberg.

Upplysningar: Kevin McKee, DFR/ÄF, 023-70 91 23, kevin.mckee@dfr.se

SOCIAL EXKLUDERING AV ÄLDRE PÅ FÖRE DETTA INDUSTRIORTER

Detta projekt syftar till att undersöka hur och i vilken omfattning äldre som bor på före detta industriorter deltar i samhällslivet och umgås med andra människor (är socialt inkluderade), vilka faktorer som leder till social exkludering av äldre på sådana orter, samt hur detta kan förebyggas och reduceras.

Projektet bygger på fokusgrupper med äldre, en enkät riktad till äldre samt workshops med experter från fältet. Studien genomförs i Barnsley, England, i samarbete med Age Concern Barnsley och Sheffield Hallam University. Det finansieras av Big Lottery Fund och genomförs under perioden 2007–2010.

Upplysningar: Lena Dahlberg, DFR/ÄF, 023-70 91 72, lena.dahlberg@dfr.se

MÄTINSTRUMENT FÖR ATT BEDÖMA ÄLDRE MÄNNISKORS BOENDEMILJÖER

I England har en ny boendeform utvecklats, som gör det möjligt för äldre att bo oberoende med individuellt anpassad vård/omsorg – så kallad "extra care housing". Utvärderingar har visat att utformningen av den fysiska miljön är av stor betydelse för de boende, men det finns få forskningsresultat som kan ligga till grund för hur miljön vid dessa boenden ska utformas.

Det här projektet syftar till att utveckla och validera ett evidensbaserat mätinstrument, som kan användas för att utvärdera den fysiska utformningen av boendemiljöer och hur denna påverkar de boendes livskvalitet. Projektet genomförs av Kevin McKee i samarbete med School of Architecture vid University of Sheffield och PSSRU vid University of Kent. Det finansieras av det engelska forskningsrådet Engineering and Physical Sciences Research Council.

Upplysningar: Kevin McKee, DFR/ÄF, 023-70 91 23, kevin.mckee@dfr.se

UTVÄRDERING AV GRUPPVERKSAMHET FÖR BARN TILL MISSBRUKARE

Barn till missbrukande föräldrar riskerar att utveckla hälsoproblem och eget missbruk. I förebyggande syfte bedrivs barngruppsverksamheter i Dalarnas kommuner. Sådana verksamheter anses ha en positiv effekt på barn i riskgruppen, men det saknas forskning som styrker detta.

Enheten för FoU-stöd vid Regionförbundet i Uppsala, genomförde under 2006–2008 ett projekt som syftade till att ta fram, pröva och implementera instrument för löpande utvärdering av gruppverksamheter för barn i familjer där någon vuxen har missbruksproblem. IFO Forum har tagit initiativ till att tillsammans med Avesta, Hedemora, Ludvika, Borlänge och Falun pröva dessa instrument i Dalarna. Syftet är att verksamheterna löpande ska kunna beskriva nyttan av barngruppsverksamheterna för barnen och deras familjer. Länsstyrelsen har beviljat utvecklingsmedel för projektet som ska vara klart i slutet av 2010.

Upplysningar: Karin Alexanderson, IFO/DFR, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se.

KARTLÄGGNING AV FORTBILDNING FÖR ARBETE INOM MISSBRUKSVÅRD

Inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) pågår ett utvecklingsarbete, Kunskap till praktik, där målet är att utveckla och förbättra den svenska missbruks- och beroendevården. Utgångspunkten är Socialstyrelsens nationella riktlinjer om vilka behandlings- och rehabiliteringsinsatser som har störst medicinsk, social och ekonomisk effekt.

På uppdrag av SKL genomför Dalarnas forskningsråd, inom ramen för Kunskap till praktik, en nationell kartläggning av den fortbildning som finns vid landets universitet/högskolor och folkhögskolor för olika yrkeskategorier inom missbruks- och beroendevården. Kartläggningen ska vara klar den 1 november.

Upplysningar: Ingrid Nyström Svensk, DFR/IFO, ingrid.nystrom@dfr.se, 023-70 91 82.

AKTUELLT OM ASI OCH ADAD

Styrgruppen för missbruks- och beroendevården i Dalarna har beslutat att behovet av utbildning i ASI (Addiction Severity Index) och ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) ska tillgodoses i länet.

Dalarnas forskningsråd/IFO Forum har fått i uppdrag att genomföra utbildningar i respektive metod en gång per år. Marie Nyman och Ingrid Nyström Svensk, DFR/IFO, som under året har gått en kurs till utbildare i ASI och ADAD, kommer att vara ansvariga för denna satsning.

Under hösten har en ASI-utbildning genomförts med 14 deltagare. Vidare har en två dagars ASI-utbildning för chefer och arbetsledare genomförts med 10 deltagare.

Utöver detta har utbildningsdagar i statistik genomförts, samt en uppföljningsdag för deltagare som gick ASI-utbildning i våras. Den 9, 10 november och 7 december kommer den första ADAD-utbildningen med 12 deltagare från Dalarnas kommuner att genomföras.

Marie och Ingrid kommer även fortsättningsvis att stödja de kommuner, som deltar i IFO Forum, i implementeringen av ASI.

Upplysningar: Marie Nyman, DFR/IFO, 023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se
Ingrid Nyström svensk, DFR/IFO, 023-70 91 82, ingrid.n.svensk@dfr.se

INBJUDAN

Konferens om BBIC i Dalarna, Sverige, Europa och världen

Den 11 november bjuder Dalarnas forskningsråd/IFO Forum in till en konferens om Kunskapsläget kring BBIC i Dalarna, Sverige, Europa och världen. Dagen vänder sig bl.a. till BBIC-nätverket i Dalarna, chefer, arbetsledare och handläggare inom individ- och familjeomsorgen.

Dagens mål är att deltagarna ska få ta del av forskares och praktikers kunskap om BBIC i dagsläget. Medverkande är *Ulf Hyvönen*, forskningschef, Umeå kommuns fältforskningsenhet, *Evelyne Khoo*, universitetslektor, Institutionen i socialt arbete i Umeå, *Katarina Munier*, utredare och BBIC ansvarig på Socialstyrelsen, *Karin Alexanderson*, forskare, DFR/IFO Forum samt representanter för BBIC-nätverket i Dalarna.

Under dagen får deltagarna förhoppningsvis svar på frågor som; Verkar BBIC bra? Ger BBIC önskvärda effekter? Blir det ett bättre klientarbete och/eller bättre utredningar? Hur går implementeringsarbetet av BBIC i Sverige och i Dalarna?

Upplysningar: Marie Nyman, DFR/ IFO, 023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se

Föreläsning om evidensbaserad praktik i behandlingsarbete

Professorn i socialt arbete *Lars Oscarsson* vid Örebro universitet föreläser om Evidensbaserad praktik i behandlingsarbete – ur ett medicinsk och psykosocialt perspektiv den 17 november 13.15–15.00 i föreläsningssalen på Falu lasarett. Personal från såväl landstinget som kommunerna är välkomna. Ingen föranmälan, ingen kostnad och inget kaffe.

Upplysningar:
Karin Alexanderson, DFR/IFO 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se.
Ami Norén, BuP Dalarna, 023-49 10 70, annamaria.noren@ltdalarna.se

UTVÄRDERINGSVERKSTAD FÖR SOCIALARBETARE

Elva socialarbetare med förankring i socialtjänstverksamheter i Falun och Borlänge deltar i utvärderingsverkstad. De träffas cirka en gång i månaden under ett år och syftet är att planera för och genomföra och använda utvärderingar av arbetsätt, metoder, verksamhet eller projekt. Deltagarna har organisationernas mandat att genomföra och återföra resultaten av sina utvärderingsuppdrag. Verkstaden ger möjlighet att öka individens kompetens för utvärdering då praktiska uppgifter varvas med kortare teoretiska miniföreläsningar – utifrån önskemål och behov.

Tanken är utvärderingsverkstaden ska vara ett kontinuerligt inslag i IFO Forums arbete. Finns intresse av att delta är ni välkomna att höra av er till ledarna för verkstaden, Karin Alexanderson eller Marie Nyman.

Upplysningar: Karin Alexanderson, DFR/IFO, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se.
Marie Nyman, DFR/IFO, 023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se.

MODELL FÖR LOKAL UPPFÖLJNING INOM MISSBRUKARVÅRDEN I DALARNA

Dalarnas forskningsråd/IFO Forum ska vara "Styrgruppen för utveckling av de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården i Dalarna" behjälplig med att göra en modell för lokal uppföljning i länet. Arbetet ska ske i dialog med företrädare för styrgruppen och ansvarig från DFR:s sida är Karin Alexanderson. En avrapportering ska ske till styrgruppen i december 2009.

Upplysningar: Karin Alexanderson, DFR/IFO, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se.

NATIONELL UTVÄRDERING AV STATLIGA STIMULANSMEDEL TILL KOMMUNERNA

Forskare vid Örebro universitet har, i samarbete med Karin Alexanderson på DFR, på uppdrag av Socialstyrelsen utvärderat regeringsuppdraget "Vårdöverenskommelsen – stimulansmedel till bättre vård och behandling av personer med tungt missbruk". Karin har gjort en djupstudie avseende införande av lokalbehandlingsgaranti i åtta kommuner i landet. Arbetet är avrapporterat till Socialstyrelsen som i sin tur ska rapportera till regeringen.

Upplysningar: Karin Alexanderson, DFR/IFO, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se.

Våga vara ny-programmet: Ny grupp startar nästa år

Kompetensprogrammet Våga vara ny inbjöd samtliga deltagare – både mentorer och adepter, som någon gång deltagit i kompetensprogrammet till en halvdag den 20 oktober. Då gavs möjlighet att reflektera och diskutera kring ämnet "Socialt arbete – på vilka grunder" tillsammans med fil.dr Karin Alexanderson, DFR/IFO. Samtliga inbjuds också att delta i ett studiebesök i december hos Länsrätten och Tingsrätten i Falun.

Den åttonde Våga vara ny-gruppen avslutas i december och en inbjudan till en ny, nionde omgång skickas ut början av nästa år.

Upplysningar: Ingrid Nyström Svensk, DFR/IFO, ingrid.nystrom@dfr.se, 023-70 91 82, 070-717 33 70

Seminarie serie i analys av ASI-data

I höst genomför Dalarnas forskningsråd/IFO i samverkan med IMS (Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete) en seminarie serie under rubriken Analys av ASI-data som underlag för utveckling av lokal evidens.

Seminarieerna, som leds av professor Bengt-Åke Armelius och professor Kerstin Armelius vid Umeå Universitet, syftar till att deltagarna ska förbättra sin förståelse för den information som samlas in med hjälp av ASI-intervjun, lära sig att analysera materialet och göra jämförelser med ett referensmaterial som finns att tillgå. Deltagarna, som kommer från olika regioner i Sverige, är metodstödare, utbildare i ASI, beslutsfattare eller utredare.

Upplysningar: Marie Nyman, DFR/IFO, 023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se

Karin Alexanderson höll ett seminarium på FoU Välfärds årliga konferens i augusti, tillsammans med Per-Åke Karlsson från FoU Sjuhärad Välfärd, om vad som kännetecknar ett gott FoU-arbete.

Sven Lagerström och Karin

Alexanderson höll tillsammans ett seminarium på FoU Välfärds årliga konferens i augusti om bestämmelserna i lagen om etikprövning vid forskning i förhållande till det arbete som bedrivs vid FoU-miljöer.

Ett tjugotal personer från Dalarna lyssnade på företrädare för FoU-enheten UFFE i Umeå när de berättade om hur de arbetar för att utveckla ett lokalt uppföljnings- och utvärderingssystem inom Socialtjänsten i Umeå kommun. IFO Forum hade bjudit in till denna eftermiddag den 25 augusti.

Genom deltagande i ett internationellt nätverk för Research and Development units har deltagarna i Team Sweden (Karin Alexanderson, Marie Nyman, Elisabeth Beijer, Staffan Bengtsson, Ulf Hyvönen och Per-Åke Karlsson) inspirerats till att beskriva och analysera arbetet vid FoU-enheterna i Sverige i artikeln Producing and consuming knowledge in social work practice – Research and development activities in a Swedish context. Artikeln är publicerad i tidskriften *Evidence & Policy*, Vol 5:2 May 2009. Den är utgiven av The Policy Press, University of Bristol och kan inte köpas från DFR.

Tidningen *Akademikern* uppmärksammar i nr. 6/ 2009, att behovet av försörjningsstöd har ökat i 9 av 10 kommuner. Läget i tre Dalakommuner; Älvdalen, Säter och Orsa, belyses i intervjuer. Även resultatet av det arbete som Dalarnas forskningsråd bedrivit tillsammans med några av kommunerna, där man under tre år följt försörjningsstödet utveckling, lyfts fram.

Ingrid Nyström Svensk, DFR/IFO, intervjuad i artikeln, konstaterar att socialförvaltningarna i hög utsträckning förefaller hantera bekymmer som i grunden är arbetsmarknadsproblem.

Vill du också prenumerera på DFR-nytt? Kontakta Gunilla Holm Nyberg. Adressen finns i rutan här intill. Prenumerationen är gratis.

Nya rapporter från DFR

**GOTT & BLANDAT
OM FOU-MILJÖER
I KOMMUNER,
LANDSTING
OCH REGIONER**

red. Thomas Tydén
Beställes från DFR,
info@dfr.se, 023-70 91 00
Pris 150 kr inkl. moms.
Porto tillkommer.

FOU-MILJÖERNAS FRAMVÄXT – EN RESA I OBANAD TERRÄNG

Kommuner, landsting och regioner tar ett ökat ansvar för forskning och utveckling inom välfärdsområdet. Under de senaste två decennierna har vi sett en rad regionala FoU-miljöer växa fram som i huvudsak finansieras av dem. Inom hälso- och sjukvårdsområdet har ökningen varit särskilt stor de senaste fem åren.

I denna antologi kommer de som varit med om att bygga och utveckla FoU-miljöerna till tals. Det är deras erfarenheter av hur man tar sig fram i obanad terräng som gestaltas. Berättarna stannar upp för att reflektera över sin egen praktik. Hur ser denna forskningens praktik ut? Vilka teorier och erfarenheter vilar den på? Det är frågor som bland annat Karin Alexanderson från Dalarnas forskningsråd skriver om. En rad intressenter förmedlar också sina erfarenheter av samverkan med dessa FoU-miljöer.

Det är slående hur olika FoU-miljöerna är organiserade, hur arbetsmetoderna varierar. Just denna blandning kan man ana är en framgångsfaktor. Det ger bilden av organisationer som lyssnar in praktikens behov och organiserar verksamheten utifrån detta. Bokens titel *Gott & blandat* vill spegla denna mångfald och brokighet.

Antologin är ett samarbete mellan Dalarnas forskningsråd, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och landsting och redaktör har varit Thomas Tydén.

NYA NÄTRAPPORTER
Laddas ner från
www.dfr.se/publicerat

KOMPETENSSTEGEN I BOLLNÄS

Dalarnas forskningsråd har följt Bollnäs kommuns arbete med att förstärka rollen som kontaktman inom äldreomsorgen, vilket har varit en del av deras arbete med Kompetensstegen. Projektets resultat var att kunskaperna om rollen som kontaktman ökade samt att den professionella yrkesidentiteten blev stärkt. Utvärderingens resultat presenterades på konferensen "Forskare möter praktiker" i Bollnäs samt i en skriftlig rapport, "Utveckling av kontaktmannaskap".

Upplysningar: Johan Kostela, DFR, 023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

FÖRSÖRJNINGSTÖD SOM LEVEBRÖD – EN UPPFÖLJNING

IFO Forum har, sedan 2006, tillsammans med sju kommuner i Dalarna följt utvecklingen av försörjningsstödet i förhållande till de förändringar i välfärdssystemet som genomförts.

I den rapport som publicerades 2008 visades en tendens att exempelvis ungdomar står utan sysselsättning och försörjning sedan arbetsmarknadsinsatserna minskats avsevärt. Särskilt drabbas ungdomar med andra problem än enbart försörjningsbekymmer.

En uppföljning våren 2009, genomförd tillsammans med fyra kommuner, visar att det framför allt är arbetslösheten som gör att ett ökande antal söker försörjningsstöd. Kostnaderna för detta har ökat markant i tre av de fyra kommunerna. Arbetet fortsätter nu i ett nytt projekt som främst fokuserar på unga vuxnas beroende av försörjningsstöd och kommunala arbetsmarknadsinsatser för denna grupp.

Vid gruppens första möte deltog Karin Rosenberg, Region Dalarna och Helena Kåks, Dalarnas forskningsråd.

Kommuner som ännu inte deltar i arbetet är välkomna att kontakta Ingrid Nyström Svensk.

Upplysningar: Ingrid Nyström Svensk, DFR/IFO,
023-70 91 82, ingrid.n.svensk@dfr.se.